

*Wymagania edukacyjne
z języka polskiego
na poszczególne oceny
klasa 6*

ANALIZA TEKSTU LIRYCZNEGO

Ocena niedostateczna	Ocen dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń nie opanował większości wiadomości i umiejętności przewidzianych oceną dopuszczającą.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia wiersz od prozy, - wie, czym jest wers i zwrotka, liczy zwrotki i wersy, - odnajduje rymy, powtórzenia - wskazuje podmiot liryczny (proste przykłady), - zna definicje: rymu, epitetu, powtórzenia, - wskazuje refren, - własnymi słowami mówi, o czym jest wiersz, odpowiada na proste pytania do treści, - wskazuje tytuł 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje ich synonimy wersu, strofy, przenośni, - liczy sylaby w wersach - wskazuje podmiot liryczny i adresata wiersza, - odróżnia podmiot liryczny od autora, - wskazuje wyrazy, w których ujawnia się podmiot liryczny, - wskazuje: epitet, przenośnię (bez nazywania rodzaju), - określa nastrój wiersza (uczucia podmiotu lirycznego), - wskazuje związek tytułu z treścią (proste przykłady), -przekształca wiersz na rysunek 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje podmiot liryczny i adresata lirycznego, - stosuje i definiuje pojęcia: porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, zgrubienie, - nazywa wrażenia, jakie wywołuje wiersz, - wyjaśnia metaforyczny sens tytułu, -wyodrębnia obrazy poetyckie, 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia ożywienie od uosobienia, odnajduje je w tekście, - wskazuje epiforę, apostrofę, pytanie retoryczne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -samodzielnie analizuje i interpretuje tekst, - zna synonimy do ożywienia i uosobienia, - określa funkcję środków poetyckich i związek budowy z treścią utworu, - odczytuje kontekst literacki, historyczny, biograficzny, - odnosi treść utworu do własnych spostrzeżeń i doświadczeń,

ANALIZA TEKSTU EPICKIEGO ORAZ INNYCH TEKSTÓW KULTURY

<p>Uczeń nie opanował większości wiadomości i umiejętności przewidzianych oceną dopuszczającą.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia prozę od wiersza, - wymienia elementy świata przedstawionego (bohaterów, miejsce akcji, czas, wydarzenia) - proste przykłady, - odróżnia narratora od autora, - rozpoznaje komiks 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia narratora od podmiotu lirycznego, - wskazuje wyrazy, w których ujawnia się narrator pierwszoosobowy, - wymienia głównych bohaterów i podaje kilka ich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje: bajkę, przypowieść, dziennik, pamiętnik, - podaje cechy poszczególnych gatunków epickich, - rozpoznaje typy powieści: detektywistyczna, przygodowa, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje: nowelę, przypowieść, - wskazuje w tekstach cechy poszczególnych gatunków epickich, - odnosi treść utworu, zachowania bohaterów do 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje kontekst literacki, historyczny, biograficzny, - wykorzystuje w interpretacji tekstu wiadomości o kulturze, - rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do : literatury, , teatru, filmu,
--	--	--	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - odpowiada na podstawowe pytania dotyczące treści tekstu, - czyta teksty podane w podstawie programowej, - odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, - wskazuje dialog, - podaje podstawowe cechy spektaklu teatralnego (aktor, dekoracja, muzyka) <p>wypowiada się na temat oglądanego filmu</p>	<p>cech,</p> <ul style="list-style-type: none"> - streszcza tekst, - rozpoznaje: powieść, opowiadanie, legendę, mit, baśń - podaje przykłady elementów fantastycznych i realistycznych w tekście, - wyjaśnia związek tytułu z treścią utworu (proste przykłady), - odróżnia dialog od monologu - odróżnia narracje trzecioosobowa od pierwszoosobowej - określa tematykę utworu, - nazywa wrażenia, jakie wywołuje tekst, - redaguje plan wydarzeń, - wyszukuje potrzebne fragmenty - wskazuje cechy spektaklu teatralnego - wie, czym jest adaptacja - wymienia elementy dzieła filmowego (scenariusz, reżyser, aktorzy, muzyka) 	<p>fantastycznonaukowa i fantasy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia związek metaforycznego tytułu z treścią utworu, - wskazuje funkcję dialogu i monologu w tekście - charakteryzuje i ocenia bohaterów - wskazuje punkt kulminacyjny w akcji - określa typ narracji- - objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekście, - wskazuje wartości w lekturze - odróżnia tekst literacki od informacyjnego, publicystycznego, reklamy - opisuje dekorację, kostiumy, muzykę spektaklu - wypowiada się na temat filmu, treści, bohaterów 	<p>własnych spostrzeżeń i doświadczeń,</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje postacie - wskazuje elementy konstrukcyjne akcji, - odróżnia fabułę od akcji, - określa funkcję narracji pierwszoosobowej i trzecioosobowej w utworze, - wskazuje i omawia wątki, - zestawia wartości zawarte w lekturze z własnym systemem wartości, - odróżnia fakty od opinii - przekształca tekst epicki na dramat i odwrotnie - ocenia dzieło teatralne, charakteryzuje jego elementy - wskazuje różnice między dziełem a adaptacją, porównuje film z książką, spektakl z książką - ocenia elementy filmu 	<p>muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje język narratora i postaci, - dostrzega ironię
--	--	--	---	---	---

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

<p>Uczeń nie opanował większości wiadomości i umiejętności przewidzianych oceną dopuszczającą.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>CZĘŚCI MOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje: czasownik, przymiotnik, rzeczownik, - określa osobę, liczbę i czas czasownika, - zna w większości nazwy i pytania przypadków , - określa liczbę i rodzaj 	<p>CZĘŚCI MOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje: przysłówek, liczebnik, - podaje przykłady: rzeczownika, przymiotnika, czasownika, przysłówka, liczebnika, - odmienia rzeczownik przez przypadki z nielicznymi 	<p>CZĘŚCI MOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje zaimek, przyimek, spójnik, - odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych, - określa formę fleksyjną czasownika – rodzaj, tryb, stronę, - rozpoznaje osobowe i 	<p>CZĘŚCI MOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje partykułę i wykrzyknik, - określa ich funkcję poszczególnych części mowy w tekście, - zamienia stronę czynną czasownika na bierną i odwrotnie, 	<p>CZĘŚCI MOWY</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa typ zaimka, - wskazuje oboczności w odmianie rzeczownika, czasownika, oddziela temat od końcówki w odmianie czasownika <p>SKŁADANIA</p>

<p>rzeczownika, przymiotnika, czasownika w liczbie pojedynczej, - stosuje poprawne formy wyrazów odmienne, popełnia nieliczne błędy, - stopniuje przymiotniki (proste przykłady),</p> <p>SKŁADANIA - wskazuje podmiot i orzeczenie, - rozwija zdanie pojedyncze proste, - odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, - dzieli zdanie złożone na zdania składowe, - wskazuje grupę podmiotu i orzeczenia, - wskazuje wypowiedzenia: oznajmujące, pytające, rozkazujące</p> <p>SŁOWNICTWO i FRAZEOLOGIA - używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej, - podaje synonimy, antonimy do wyrazów (proste przykłady) - rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne (powiedzenia)</p> <p>FONETYKA - odróżnia głoskę od litery i sylaby, - odróżnia samogłoskę od spółgłoski, - dzieli wyraz na sylaby, - poprawnie akcentuje (poza słowami wyjątkami),</p>	<p>błędami, czasownik przez osoby liczby i czasy, - wymienia odmienne i nieodmienne części mowy, - odróżnia bezokolicznik od osobowej formy czasownika,</p> <p>SKŁADNIA - wymienia wszystkie części zdania, zna ich definicje, - wskazuje przydawkę w zdaniu, - wypisuje związki wyrazowe ze zdania, - odróżnia równoważnik od zdania, zdanie pojedyncze proste od rozwiniętego,</p> <p>SŁOWNICTWO i FRAZEOLOGIA - dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi, - odróżnia słownictwo neutralne od wartościującego - posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, - rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów wypowiedzi, - rozumie znaczenie związków frazeologicznych (proste przykłady)</p> <p>FONETYKA - dzieli wyraz na głoski i litery (proste przykłady)</p>	<p>niesobowe formy czasownika,</p> <p>SKŁADANIA - wskazuje podmiot domyślny, - wskazuje wszystkie części zdania, - wskazuje związek zgody, - zamienia zdanie w równoważnik i odwrotnie, przekształca zdanie pojedyncze w złożone i odwrotnie,</p> <p>SŁOWNICTWO i FRAZEOLOGIA - wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego, - rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście, - rozumie znaczenie związków frazeologicznych pochodzących z mitologii</p> <p>FONETYKA - odróżnia głoski miękkie od twardych</p>	<p>- określa przypadek rzeczownika, przymiotnika liczebnika i zaimka w zdaniu, - określa typ liczebnika, - oddziela temat od końcówki w odmianie rzeczownika, - poprawnie odmienia rzeczowniki o odmianie nietypowej, - określa typ stopniowania, - określa funkcję niesobowych form czasownika w tekście</p> <p>SKŁADANIA - rozpoznaje podmiot szeregowy, - wskazuje związek rządu i przynależności, - odróżnia zdanie złożone podrzędnie od złożonego współrzędnie,</p> <p>SŁOWNICTWO i FRAZEOLOGIA - świadomie wykorzystuje wyrazy wieloznaczne do tworzenia własnych wypowiedzi - zna i stosuje zasady spójności wypowiedzi, - rozumie znaczenie związków frazeologicznych pochodzenia biblijnego</p> <p>FONETYKA - dzieli na głoski słowo zawierające spółgłoski miękkie</p>	<p>- określa rodzaj okolicznika, - określa funkcje wyrazów poza zdaniem, rozumie ich znaczenie i stosuje w wypowiedziach, - używa tego samego wyrazu w kilku funkcjach składniowych, - buduje zdanie według podanego schematu składniowego,</p> <p>SŁOWNICTWO i FRAZEOLOGIA - porównuje odmianę mówioną i pisaną języka, - stosuje w wypowiedziach różne związki frazeologiczne</p> <p>FONETYKA - podaje przykłady głosek: dźwięcznych, bezdźwięcznych, ustnych i nosowych</p>
--	---	--	--	--

	- poprawnie intonuje pytanie i zdanie oznajmujące.				
MÓWIENIE I PISANIE					
Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie podejmuje prób mówienia, na zadany temat mimo pomocy nauczyciela, - nie opanował tekstu na pamięć 	<p>Uczeń:</p> <p>Mówienie</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada o przeczytanym tekście, - wygłasza część zadanego tekstu z pamięci, rozumie go, stara się mówić wyraźnie z właściwą postawą, - próbuje uzasadnić własne zdanie <p>Pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje próbę napisania: dialogu, zaproszenia, ogłoszenia, dedykacji, podziękowania, życzeń, prostego opisu i opowiadania, uzasadnienia zdania wg podanych do form wypowiedzi kryteriów sukcesu - posługuje się podstawowym zasobem słownictwa - z pomocą tworzy plan twórczy i odtwórczy tekstu - redaguje z pomocą nauczyciela krótką notatkę 	<p>Uczeń:</p> <p>Mówienie</p> <ul style="list-style-type: none"> - wygłasza zadanego tekstu z pamięci, mówi wyraźnie z właściwą postawą, - uczestniczy w rozmowie na dany temat <p>Pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje dialog, zaproszenie, ogłoszenie, dedykację, podziękowanie, życzenia, opis, opowiadanie z dialogiem i wypowiedź argumentacyjną wg podanych do form wypowiedzi kryteriów sukcesu - posługuje się zadowalającym zasobem słownictwa - tworzy plan twórczy i odtwórczy tekstu- redaguje kilkudzaniową notatkę na określony temat 	<p>Uczeń:</p> <p>Mówienie</p> <ul style="list-style-type: none"> - wygłasza tekst z pamięci, mówi wyraźnie i głośno, z właściwą intonacją i postawą, - podejmuje dyskusję <p>Pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje dialog, zaproszenie, ogłoszenie, dedykację, podziękowanie, życzenia, opis, opowiadanie z dialogiem i opisem, wypowiedź argumentacyjną wg podanych do form wypowiedzi kryteriów sukcesu 	<p>Uczeń:</p> <p>Mówienie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje próbę interpretacji głosowej (angażuje się emocjonalnie), z doskonałą dykcją - stosuje perswazję w wypowiedzi - podaje argumenty w dyskusji odnoszące się do logiki i uczuć <p>Pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - posługuje się bogatym słownictwem, i odznacza w tekstach wysoką świadomością literacką i kulturową, -redaguje scenariusz filmowy na podstawie fragmentów książki oraz własnych pomysłów 	<p>Uczeń:</p> <p>Mówienie</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykazuje się swobodą i oryginalnością interpretacji <p>Pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - świadomie stosuje zabiegi stylistyczne i środki językowe